

y *llogarets*», Estan. de K. Aguiló (BSAL III, 257a); MrnAguiló no admet altra forma en el seu dicc.; «Els tocs austers d'Ave Maria, / que omplen de llum el pensament, / i el *llogaret*, de melangia», Guasp (*IdOr* IX, 142); AMAlcover no ho escriví en altra forma (BDLC I, 135; VIII, 1915, 223; etc.). Enric Valor i J. Giner (c. 1955) són unànimes a protestar: «*llogaret*, no *llogarret*», i aquell ho escriví així al marge del seu *DFa*; els *Llogarets* aplicat als quatre de Faura, Valls de Segó (nota de Sanchis Guarner).

Oralment el recordo de diversos llocs, si bé no en trobo notes preses més que de les Balears: *logorót* Sóller (1953), i igual d'un home d'Esporles i de dos de Felanitx, també de tres pagesos en paratges diferents dins el terme de Ciutadella (1963-4). Aclareixo que a les Illes té sovint un significat un poc diferent del català comú: a Felanitx vaig veure que hi entenen un mer veïnat (sense església); a Esporles ho referien a una possessió, i més aviat petita (*Na Bernadeta*, que el mapa Mascaró 16D8 representa com una casa petita en els afores de la població); Moll, a *AORBB* III, 10, diu que a Menorca vol dir una «alqueria petita» = mall. *llocarró*; jo mateix vaig sentir *logorót* en aquells llocs del terme de Ciutadella usat en aquella forma, i crec que fou Mn. Salort que me'n donà la definició: «a Ciutadella, 'alqueria petita', a Mallorca 'pobletxo de poques cases', mentre que d'allò diuen *llocarró*» (1964). En efecte amb aquest sentit usa AMAlcover aquest mot amb referència a coses de Manacor (BDLC VII, 173).

DERIV.: *Llegodissa* mall. 'bony que es congria davall l'aixella', metàtesi de *llogadissa*, pròpiament 'que es pot col·locar en lloc diferent', segurament començaria essent una *llogadissa*, mal analitzat. De *llocarró*: *llocarroner*, -erada. De *llogar* m.: *llogaràs*; *llogarrenc* (DAg.?) ; *llogarenc*, no deu ser més que un calc (inadmissible) del cast. *lugareño* (bastava *pagesivol*, *camperol*, del qual en canvi s'abusa enormement per part dels infeliços que troben desdenyosa la noble paraula *pagès*). De *llogaret*: *llogaretejar*. *Llogarró* (?); *llogarrot*.

Allogar 'col·locar' [fi S. XIII]: «Un juseu vesent la virtuosa potència de Sent Nicolau en miracles fasén, él fé fer a si una molt bela ymage, ab semblansa d'él; e aquella él *aloga* en la seua casa, a la qual --- les sues coses, ab menasses, li comanà», *VidesR*, 11v1. Després del S. XIII no sembla haver estat en ús més que a Val.: «tenen per vils / mares qui crien: / sa carn avien, / dides hi loguen, / sos fills *alloguen* / com la cuquella: / sos ous pon ella / en nius estranys», JRoig (*Spill*, 9064: els posen en un niu d'altri, com la femella del cucut; no ho entén *AlcM*); «loc té cascú en lo món, on s'*alloga* / ---», *Assiàs*, CIV; sembla que encara s'hi deu usar, si bé alguns el deuen refer atansant-lo més a la forma de *lloc* o adaptant-lo a la forma d'*abocar*: «tot el món s'*alloga* a portes i finestres, i en menys d'un minut el carrer, abans fosc, s'illumina de fanals, gresols, quinquers etc.», Ernest Mtz. Ferrando («El Camí», 9-ix-1933); *allogadís*, -ador, -ament, -at.

El ll. *collocare* passà al català com a cultisme, si bé

de primer s'havia assajat de catalanitzar-lo del tot fent-ne *conllogar*: «e'l *conloguà* en la gleya de Sent Martí», «lo *conloguà* ab les sues relíquies», 190r1, 191v2, traduint *collocavit* (pp. 574, 579); «una carta --- que era stada tramesa --- per rahó de la pensió que avia assignada a --- Fr. R. Saguàrdia --- que'l dit frare R. --- degués estar e ésser *colloguat* en la casa del Mas Déu, e en aquel loc aça habitació, e --- de la ortallissa del ort --- pusca francament penre», doc. de 1313 (RLR xxix, 70). Amb aquesta forma el mot restà en ús en el N. de Cat., com a terme de dret pastoral: «el ramat que guarda el pastor, o és d'una sola casa, o és en part seu i d'altres cases que el *conlloguem*», M. Riu (*La Vall de Lord*, en 1.ª Assemblea comarcal, Penedès, 158); *BDC* IX, 96; *Amades*, *BDC* XIX, 119.

El que principalment n'ha restat és el substantiu derivat *conlloc* (*konjòk*): «el nom d'aquest contracte significa aposentament de bestiar --- *conlloc* de la vall a montanya: --- se celebra entre un propietari de la vall y un pastor de montanya --- Lo primer entrega al segon un nombre determinat de caps de bestiar, a fi de que'l mantinga a montanya durant la temporada d'istiu y mitjansant lo pago d'una quantitat determinada per cada cap ---. *Conlloc* de montanya a la vall; per medi d'aquest contracte una de les parts se proposa 'l foment de la riquesa pecuària i l'altre 'l de l'agricultura ---» (com sigui que el bestiar muntanyenc llavors fema les terres de les comarques més planeres), Porcioles (*Folk. V. d'Ager*, p. 4). Ja trobo *conlloc* documentat en aquest sentit en un doc. de la Vall d'Assua de 1645 (*Capbreu de Rialb*, 14, 1963).

«En été --- les troupeaux espagnols sont très rarement conduits par des bergers esp., --- les propriétaires espagnols, qui ne possèdent que de petits troupeaux, se réunissent à trois ou quatre et confient leur bétail ovin à un berger andorran, qui les garde tout l'été sur les *cortons*, et les conduit de la plaine à la montagne et de la montagne à la plaine: c'est ce qu'on appelle prendre le bétail a *conlloc*; les propriétaires paient aux bergers andorrans une certaine somme --- pour chaque tête d'animal, les bergers ont le droit de faire du fromage --- En hiver --- les propriétaires andorrans s'entendent avec les propriétaires des plaines d'Urgel et leur achètent un *terme* --- où ils peuvent faire pacager leurs brebis ---», Marcel Chevalier (*Andorra*, p. 93); Griera reporta resposta per a *conlloc* 'contracte de bestiar' de la Pobra de Segur i Torre de Cabdella (RLiR V, 234; *Amades*, *BDC* XIX, 118, 187). *Conllogar* i *conlloc* s'usen igual a la Vall de Boí (1957): «*parres* són ovelles i bestiar menor de la terra baixa, que vénen *conllogades* a pasturar a la Vall», «també hi ha vaques de *konjòk*» (Taüll, 1982).

D'ací també *conlloga* 'conveni entre dos pagesos per deixar-se mútuament la bèstia per llaurar de parell' que Griera (*l. c.*) reporta de l'Espluga de F., que Moll (*AORBB* II, 8) qualifica vagament de continental, i *Amades* localitza millor (*BDC* XIX, 119); detalls semàntics i geogràfics facilitats pels corresponents de la S. F. i reportats per Griera (*BDC* XI, 100), però aquest en aquest treball dona una forma *conllonga* (que amb